

בענינא דיומא

בדור כזה שיש מסטינים ומקטרגים בתלמידי חכמים, דור של השפלה של כבוד התורה, אין לך דבר יותר חשוב מלהעמיד את כבודה של תורה. משאות העמדת כבוד התורה ממרנן גדולי ישראל שליט"א

מרן ר"י חברון הגאון רבי דוד כהן שליט"א

אין לך דבר יותר חשוב מלהעמיד את כבודה של תורה

במשאו במעמד האדיר לעידוד כתיבת חידושי "כתבם" 6, שנערך לאלפי עמלי התורה בביתר ע"י דגל התורה בעיר:

ברשות מרנן ורבנן, ראשי הישיבות שליט"א, מרביצי התורה, רבני הקהילות, ברשות ראש העיר הרב רובינשטיין, סגנו וממלא מקומו הרב רבי דוד, שנושאים בעול במסירות גדולה ונאמנה של ציבור בני התורה, מסירות שאין כדוגמתה. אני יכול להעיד כמה שרב דוד שליט"א שקוע כל השנה, מה הוא יכול עוד לרומם, מה הוא יכול לעשות עוד בשביל בני הישיבות היקרים. וכולנו מודים גם לראש העיר וגם לממלא מקומו הרב רבי דוד, שימשיכו בעזרת השם לפעול למען התורה ולומדיה ולהרבות לימוד התורה וכבוד התורה בכלל ישראל.

אנחנו נמצאים היום בזמנים שלדאבון לב כבוד התורה מושפל מאוד. כתוב בגמרא בכתובות: "דור שכן דוד בא קטגוריא בתלמידי חכמים". אומר רש"י: "הרבה מסטינים ומקטרגים בתלמידי חכמים", זה דור שכן דוד בא. **ורואים את המסטינים ומקטרגים בתלמידי חכמים. ובדור כזה שיש מסטינים ומקטרגים בתלמידי חכמים, דור של גזירות, דור של השפלה של כבוד התורה, אין לך דבר יותר נעלה, אין לך דבר יותר מרומם, אין לך דבר יותר חשוב מלהעמיד את כבודה של תורה.**

הכבוד התורה האמיתי זה לבטא את הערכה והחשיבות שאנחנו מייחסים לבני התורה היקרים שהם עמודי העולם, שמוסרים את כל נפשם ואת כל כוחותיהם ללימוד התורה. והמפעל הגדול הזה, מפעל החבורות, זכיתי ברוך השם כמה פעמים להשתתף במפעל הגדול הזה. הייתי עוד ביסוד של המפעל הגדול הזה שהתפתח בצורה יוצאת מגדר הרגיל.

וכמו שהזכירו כאן: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", **אומר המהרש"א בבבא בתרא: "תלמודו בידו" זה התורה שנקנית על ידי כתיבה.** ומשמעות הדברים שבחור באמת מגיע לשלב של הכתיבה וכותב את הדברים בצורה מסודרת וברורה, הדברים מתבררים היטב, מתלבנים היטב, בנין הסוגיה נבנה בצורה נכונה ובהירה. יש דברים שבכתב אי אפשר לגמגם, הדברים מוכרחים לצאת עם כל הבהירות, עם כל המבנה, **וקונים את הבהירות והקניין של הסוגיה על ידי כתיבה, וזה נשאר לדורות, לבחורים נשאר קניין, הקניין שהם קנו נשאר למשך השנים האלה.**

הייתי כאן לפני כמה שבועות בעיר, בהכנה של בני התורה היקרים שגמרו את הישיבות קטנות ובאים להיכנס לאהלה של תורה, לבית המדרש, לישיבות הגדולות. **יצאתי מלא התפעלות לראות את הפנים המאירות של אותם בני תורה יקרים כזו רוממות.** והזכרתי כאן דבר ואני לא אומר דברים שהם סתם גוזמא בעלמא, שיש יחוד מיוחד לאותם בני תורה שגדלו פה בעיר התורה ביתר. **כנראה שהמקום הוא מסוגל, האווירה של המקום מסוגלת, הציבור הוא ציבור מסוגל, מושגים של רוממות.** ורואים בישיבות הקדושות.

גם אני מכיר מהציבור שאני נמצא בו ושומע את זה בכל אתר ואתר, את הרוממות והחשיבות והמעלה של בני התורה היקרים שבאים מביתר, רמה גבוהה בלימוד, רמה גבוהה באישיות, רמה גבוהה במוסריות שלהם וברוממות שלהם. ואין לך זכות גדולה יותר מזה להיות עם הציבור הזה, שברוך השם דיברו על מאות, יש פה מסתמא כבר מדובר על אלפים של חבורות ברמה גבוהה, מושגים גבוהים. **אז הפשט זה יום חג בשבילנו כולנו, שאנחנו גומרים את זמן הקיץ ונכנסים לאלול הבא עלינו לטובה עם תלמודו בידו, עם קניין של המסכת שלמדנו, את הקניין בעיון, בהבנה, בחבורות המסודרות.**

וכל הציבור הגדול והחשוב הזה באו ונתקבצו בשביל מה? לכבודה של תורה, לכבד את לומדי התורה ועמלי התורה. **וכנגד כל אלו שמשפילים את כבוד התורה, אז אנחנו אומרים: הדבר החשוב, הדבר המהותי ביותר הוא כבוד של תורה. כבוד של תורה מעמיד תורה בכלל ישראל. כבוד חכמים**

ינחלו, אין כבוד אלא תורה. הערכה לעמלי התורה שמוסרים נפשם ומאודם ומחזיקים את כולנו, מחזיקים את כל העולם כולו.

שהקדוש ברוך הוא יעזור בעזרת השם שנוכה לראות בהרמת קרנה של תורה, נוכה לראות שכל צר ומשטין לא יוכל לקטרג ולא יוכל לפגוע בעולמה של תורה. וכל הציבור של בני התורה היקרים ימשיכו לעלות ולגדול ולכתוב חידושי תורה ולהעמיק בסוגיות ולהתחזק בלימוד העיון ובלימוד הבקיאיות ולהיות תלמידי חכמים גדולים שימשיכו את מורשת התורה בכלל ישראל. את אותה תורה שנמסרה מהר סיני, אותה תורה שמשה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, יהושע לזקנים, זקנים לנביאים.

אתם ממשיכים את מורשת התורה בדור שלנו, **ואתם תהיו הדור שיעמידו תורה בכלל ישראל. הדור שבעזרת השם עם כבוד התורה ורוממות התורה יקבלו במהרה את פני משיח צדקנו במהרה בימינו,** וניכנס בעזרת השם לאלול הבא לטובה עם כוחות, עם שאיפות יותר גדולות, עם שבתי בבית השם במושגים יותר גבוהים, ונוכה כולנו להיכתב ולהיחתם לשנה טובה ולכתיבה וחתימה טובה.

מרן הגאון רבי שרגא שטיינמן שליט"א

כל זמן שיושבים בתוך בית המדרש אין שום תקלות

במשא פתיחת זמן אלול בישיבתו ארחות תורה, ער"ח אלול תשפ"ו: תמיד צריכים שמירה. "השם שומרך השם צלך על יד ימינך". ובכל זאת רואים שיש זמנים שצריך יותר שמירה. אנחנו מתפללים במעריב "ושמור צאתנו ובואנו לחיים ולשלום מעתה ועד עולם". אם מתפללים בין כך "מעתה ועד עולם", וחותמים "שומר עמו ישראל לעד", אז מה מיוחד ב"צאתנו ובואנו"? הרי תמיד צריך "מעתה ועד עולם". "שומר עמו ישראל לעד", אז מה מיוחד ב"צאתנו ובואנו"? תמיד צריך שמירה. "שמור צאתנו ובואנו". מה זה "צאתנו ובואנו"? תמיד, "מעתה ועד עולם".

אותו דבר בפרשת כי תבוא, כתוב בברכות ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך". ובקלות כתוב "ארור אתה בבואך וארור אתה בצאתך". גם בתהלים קכ"א, "השם ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם". **אז רואים ש'בצאתך ובואך' זה שמירה נפרדת,** גם אחד שמור בצאתך ובואך צריך עוד שמירה מיוחדת. למה? אנחנו לא יודעים. רואים שדנים אדם מיוחד ב"צאתנו ובואנו", צריך שמירה מיוחדת.

יוצא שבתחילת הזמן צריך יותר שמירה. כי "צאתך ובואך" זה לא מתפרש רק בכניסה ויציאה לאותו מקום, וכמו שהתרגום אומר, תרגום אונקלוס בתהלים, ותרגום יונתן בפרשת כי תבוא, "ובואך" פירושו "ובואך לבי מדרשא", כך אומר התרגום. שתהיה לך סיעתא דשמיא לעסוק בתורה. "צאתך" כוונה "כשתצא לפרקמטיא", כאשר יוצאים מבית המדרש אז עלולים להיות כל מיני מכשולים, וכשנכנסים לבית המדרש צריך סיעתא דשמיא מיוחדת. אבל כל זמן שנמצאים בתוך הבית המדרש, לא צריך את סוג השמירה של "צאתך לפרקמטיא". כשיוצאים לרחוב עלולות יותר להיות התקלות. **כל זמן שיושבים בתוך בית המדרש אין שום תקלות.**

כמו שהגמרא אומרת בשבת ק"ט, "לא חרבה ירושלים אלא על שביטלו בה תינוקות של בית רבן", שנאמר "שפוך על עולל בחוץ". מה טעם "שפוך"? משום ד"עולל בחוץ". אומר רש"י, **למה הקדוש ברוך הוא שופך חמתו? כי העוללים - התלמידים נמצאים בחוץ לבית המדרש.** אז "שפוך חמתך", אז השם שופך חמתו. אז על זה אנחנו מתפללים "שמור צאתנו ובואנו". גם "בואנו" לבית המדרש שתהיה סיעתא דשמיא לעסוק בתורה, וגם "צאתנו" שגם כשצריך לצאת צריך שמירה מיוחדת בשביל זה.

אנחנו כעת במצב של "ברוך אתה בבואך", נכנסנו לבית המדרש, בתחילת הזמן. אבל יש היום עוד התחלה. זה לא רק התחלה של זמן - סדרי ישיבה, זה התחלה של חודש אלול.

מה מיוחד בחודש אלול? אם נרצה להגדיר מה מיוחד בחודש אלול, אפשר לפרש על פי מה שכתוב בפרשת השבוע - שופטים: "צדק צדק תרדוף".

מביא הרמב"ן ממדרשו של רבי נחוניא בן הקנה, "ידרשו בו סוד". מה הסוד? אמרו: "צדק" זו מידת דינו של עולם, שנאמר "צדק צדק תרדוף", וכתוב בתורה "למען תחיה וירשת את הארץ". **אם תדין את עצמך תחיה, אם לאו הוא יידין עליך על כורחך**. זאת אומרת, אתה יכול להמתין עד יום ראש השנה, השם ידין אותך. אפשר להקדים ולדון את עצמנו, נחשוב לבד איפה אנחנו אווזים בעבודת השם, מה עלינו להשלים, מה עלינו להתעלות. אז נבוא לדון של ראש השנה שהשם ידין אותנו בצורה יותר טובה.

מדרשו של רבי נחוניא בן הקנה, "ידרשו בו סוד". תדין את עצמך, אז תחיה. אם לאו, תחכה עד שהוא ידין, אז יהיה מצב יותר קשה. צריך לדון מקודם, לדעת איפה אנחנו אווזים. צריך להקדים ולזכור למה באנו לעולם, מה התפקיד שלנו, למה נוצרנו. לדעת שאנחנו מחויבים ללמוד תורה, זה לא סוג התנדבות, אנחנו מוכרחים.

במשנה באבות כתוב "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לך נוצרת". לא מגיע לו תודה על זה, אל תחזיק טובה, לך נוצרת. רק אם הוא יזכור שלא יחזיק טובה לעצמו כי לך נוצרת, וישאף להגיע לדרגות גבוהות יותר, רק אז יצליח. כמו שהגמרא אומרת בסנהדרין (פ"ח), שלחו מתם איזהו בן העולם הבא ענותן ושפל ברכ שייף עייל שייף ונפיק וגריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבואת לנפשיה, כך צריך לדון את עצמנו באלול, ועד ראש השנה. לא להחזיק טובה, לא מגיע לך תודה שבאת לשיבה, הרי לך נוצרת, זה אנחנו מוכרחים, זה מחויבים, לך נוצרת.

בגמרא בנדרים (דף פ"א), אמר רב יהודה אמר רב: "מאי דכתיב 'מי האיש החכם ויבן את זאת', דבר זה נשאל לחכמים לנביאים ולא פירשוהו, עד שפירשו הקדוש ברוך הוא בעצמו, דכתיב 'ויאמר השם על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניו ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה'". שואלת הגמרא: "היינו 'לא שמעו בקולי' היינו 'לא הלכו בה'?" אמר רב יהודה אמר רב: "שאין מברכים בתורה תחילה". הם לא בירכו ברכת התורה לפני הלימוד. מה לא היה מובן לחכמים ולנביאים? ומה הייתה התשובה?

אומר הר"ן בשם רבינו יונה: לא היה מובן להם השאלה "על מה אבדה הארץ". דבר גלוי, לא עסקו בתורה. מה, צריך חכמים, נביאים, לא פירשו? מה פה לא מובן? הרי לא עסקו בתורה. לכן החכמים והנביאים שואלים "על מה אבדה הארץ", הרי למדו, הרי עסקו בתורה. עד שפירש הקדוש ברוך הוא בעצמו שהוא יודע מעמקי הלב, "לא היו מברכים בתורה תחילה", דהיינו התורה לא הייתה חשובה בעיניהם, כך אומר רבינו יונה. זלזלו בברכה, כי "לא הלכו בה", לא הלכו בה פירושו - לא למדו בכוונה נכונה, **לא הבינו את יקרות התורה, שיש לעסוק בתורה לא רק כדי לדעת את הדינים והלכות, יש מצווה מצד עצמה ללמוד**.

לפי רבינו יונה אפשר לבאר מה שאומרים בברכת קריאת שמע, באהבה רבה, אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בליבנו להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים. הסדר לא מובן. קודם מבקשים להבין ולהשכיל את מה? ואחר כך לשמוע, עוד לא שמעת, אז מה אתה רוצה להבין? לשמוע, להבין ולהשכיל, אז את מה אני אבין? אני עוד לא שמעת. איך הסדר פה? לכאורה היה צריך להיות קודם לשמוע, ואחר כך להבין ולהשכיל. מה שייך להבין ולהשכיל לשמוע?

לפי רבינו יונה אפשר לבאר, **קודם כל להבין ולהשכיל את היקרות של התורה**, את החשיבות של התורה. אנחנו מבקשים שנזכה להבין כמה חשוב, כמה גדלות יש בתורה, כמה חשוב לשמוע, אז אפשר לשמוע. אם יבואו עם שאיפה, לרצון, להבנה, לחשקת לימוד התורה, נצליח. הגמרא אומרת בברכות (דף ו') שהיוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה, לא ירוץ ביציאה, נראה כרוצה כבר להיפטר מזה. כשיוצא מבית הכנסת שלא ירוץ, הנכנס לבית הכנסת ייכנס במרוצה, ירוץ, שנאמר ונדעה נרדפה לדעת השם.

אומר רבינו יונה, כשנרדפה נזכה לדיעה. **כל הדברים צריכים הקדמה. מה הקדמה ללימוד? הרדיפה**. לרדוף, לרוץ. **אם ברוב חשק ותאוה ללמוד הוא הולך במרוצה, זה יבוא לידיעה**. זה כתוב כאן היסוד, הקדמה לזמן, הקדמה ללימוד התורה, רצון ושאפה, נדעה נרדפה לדעת השם. השם יעזור שהריצה והרדיפה, השאיפה לקבל זמן אלול, זה הקדמה וזה יבוא שנדע ונקיים רצון השם, נזכה לכתובה וחתימה טובה. אמן.

הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א

להראות לקדוש ברוך הוא אנחנו מכבדים את התורה הקדושה,

נמסר במעמד "תלמודו בידו" לרבבות בני הישיבות שנערך בהשתתפות גדולי ישראל בראשם מנהיג הדור מרן הגר"ד לנדו שליט"א בבית שמש: זה היום עשה השם נגילה ונשמחה בו. יום כזה שמתאספים המוני בני ישראל למטרה אחת — **להראות לקדוש ברוך הוא אנחנו מכבדים את התורה הקדושה**, את בניך אהוביך, וזה כבוד שמו יתברך.

בספורנו כתוב ששביעי של פסח זה יום טוב. אין יום טוב בשמיני של סוכות, שמיני עצרת - שמחת תורה, אבל שביעי של סוכות אין שמחת יום טוב, אין יום טוב מיוחד. שביעי של פסח זה יום טוב. אומר הספורנו **המטרה של**

היום טוב זה רק מסיבה אחת — כשמתאספים לכבוד השם יתברך, להודות ולהלל לשמו הגדול, זה עצמו היום נהיה יום טוב. וכל סיום זה עבדיך יומא טבא לרבנך.

זה יום טוב, אבל זה יום טוב שאנחנו הופכים אותו ליום טוב בעצם ההתאספות פה, **שהתאספנו לכבד את לומדי התורה שזוכים לעמול, שזה עיקר "בחוקותי תלכו" שתהיו עמלים בתורה, לעסוק בדברי תורה**. בכל עסק חושבים ועמלים ומנסים להבין ולנסות להגיע להצלחה. **כשאתם עמלים בתורה עצם העמל זה ההצלחה הכי גדולה**.

אשריכם שאתם זוכים וזכיתם, ואשרי אלה שהתאספו כאן, אשרי ראשי האיחוד שדואגים כדי להראות לכם כמה אתם חשובים לנו וכמה אתם חשובים לבורא עולם, שזה קיום העולם כולו. **ורק בזכותכם, בזכות לומדי התורה, העולם קיים והעולם ימשיך להתקיים**.

אני לא באתי להאריך בדברים, רק לבטאות לכם את הרגשות של כל גדולי התורה שהתאספו כאן, אחרי השואה התאספו איך ממשיכים את התורה. **קם הרב מפוניבז' ואמר איך ממשיכים את התורה. זה אנחנו לא צריכים לדאוג. התורה תמשיך, הקדוש ברוך הוא הבטיח "לא ימוש מפיד ומפי זרעך ומזרע זרעך עד עולם". השאלה מי יזכה לזה, ואתם הזוכים, ואנחנו זכינו לבוא לכבד את השם יתברך את התורה ולומדיה, שתזכו הלאה להתעלות בתורה, להתחדש בתורה ולהתייגע בתורה, ונזכה כולנו לכבוד השם יתברך לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן**.

הגאון רבי יעקב מאיר זוננפלד שליט"א רב העיר רכסים

רבינו הגדול בשיעורים שלו - נותן לנו להרגיש מה היא הנאה של תורה

נמסר במעמד האדיר "כבוד התורה" רתחא דאורייתא ממנהיג הדור מרן הגר"ד לנדו שליט"א בחנוכת מוסדות התורה והחינוך ברכסים, כ"ז אב: יראתי בפצותי שיח להשחיל, נפלה הזכות לעמוד במחיצתו של רבינו הגדול, אשר לאחרונה מכתת רגליו בכל מקומות מושבותיהם של בני התורה. מה רבינו רוצה לומר לנו כאן?

נאמר בקצרה. בכל דור, זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור, לכל דור יש את הניסיונות שלו. מהו הניסיון העיקרי של הדור שלנו? בדור שלנו מחפשים רק הנאה, בכל עניין, בגשמיות וגם ברוחניות. מחפשים הנאה, מחפשים הנאה. זה הדור שלנו, שקועים בהנאה, רודפים אחרי הנאה.

בא רבינו לומר לנו, יש פסוק בתהילים, הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים. דוד המלך אומר פה, נדמה לי שראיתי את זה פעם בשם החפץ חיים, העולם מחולק לשני חלקים. יש דברים שהם יקרים מאוד אבל אין להם שום טעם. זהב יש לו טעם? אבנים טובות ומרגליות אין להם טעם. יקר מאוד, אבל אין לו טעם.

לעומת זאת, יש דברים שיש להם טעם והם מתוקים, אבל הם לא יקרים. **הדבר המתוק ביותר הוא לא יקר**. הדברים היקרים הם לא מתוקים, והדברים המתוקים הם לא יקרים. מה הפשט פה? בעולם הגשמי אין שלמות! אין מציאות של שלמות. הרדיפה אחרי הנאה, אין שלמות בעולם הזה בגשמיות. או שזה יקר אבל אין לזה טעם, או שיש לו טעם והוא לא יקר. **יש דבר אחד שהוא גם הדבר היקר ביותר בעולם והדבר המתוק ביותר בעולם, תורה**. זה אומר פה דוד המלך. הנחמדים מזהב ומפז רב, תורה היא הדבר היקר ביותר, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף, הדבר היקר ביותר שיש. אבל גם ומתוקים מדבש ונופת צופים. תורה היא הדבר היקר ביותר בעולם והדבר המתוק ביותר בעולם. בתורה יש שלמות.

רבינו הגדול בשיעורים שלו, שעובר ממקום למקום, נותן לנו להרגיש מה היא הנאה של תורה, את המתוקים מדבש ונופת צופים. כל מי שישב פה והקשיב, אין הנאה כהנאה של תורה, אין יותר הנאה מרתחא דאורייתא. לא מספיק להגיד את זה לציבור.

כשרואים איך שמרן רבינו הגדול באיזו שמחה, באיזו הנאה, ממחיש לנו, ההנאה היחידה שיש בעולם זה מתוקים מדבש ונופת צופים. ואת זה אנחנו צריכים לקחת מפה. לדעת ולזכור, אין דבר יקר כמו תורה ואין דבר מתוק כמו תורה. ולנו יש הזכות, הקדוש ברוך הוא נתן לנו את הזכות להידבק בתורה הקדושה. מודים לקדוש ברוך הוא שזכינו בזכות הזאת, ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת. אני הקטן מברך בשם כל הציבור את רבינו הגדול שיזכה לעוד שנים רבות, שיתקיים בו עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו, להגיד, להמשיך להגיד כי ישר השם, ושנזכה כולנו שיתקיים בנו עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, אמן.

- לשותפות בהצלת עולם התורה, חייג לקרן עולם התורה: 6881*

- ניתן להאזין לדעת תורה מגד"י בראשם רשכבה"ג מרן רבינו ראש הישיבה הגר"ד לנדו שליט"א, בקו החירום בענייני השעה במספר (ללא פרסומות): 1700-111-306

- צילום: בקודש פנימה. שייא לייב.

- כמ"כ מידי שבוע י"ל קובץ אוצר הפרשה ובו גליונות מרבותינו זצוק"ל. ניתן להשיג מודפס בבתי הכנסיות בארה"ק, וכן ניתן לקבלו במייל: a169258235@gmail.com

- ניתן להצטרף לקבלת הגליון ע"י שליחת הבקשה למייל - a086221800@gmail.com